

HRVATSKI SABOR

2098

Na temelju članka 88. Ustava Republike Hrvatske, donosim

ODLUKU

O PROGLAŠENJU ZAKONA O BESPLATNOJ PRAVNOJ POMOĆI

Proglašavam Zakon o besplatnoj pravnoj pomoći, kojega je Hrvatski sabor donio na sjednici 16. svibnja 2008. godine.

Klasa: 011-01/08-01/45
Urbroj: 71-05-03/1-08-2
Zagreb, 23. svibnja 2008.

Predsjednik
Republike Hrvatske
Stjepan Mesić, v. r.

ZAKON

O BESPLATNOJ PRAVNOJ POMOĆI

I. OPĆE ODREDBE

1. Predmet Zakona

Članak 1.

Ovim Zakonom uređuju se pojam, vrste i opseg besplatne pravne pomoći (u daljnjem tekstu: pravna pomoć), korisnici pravne pomoći, nadležnost, postupak i uvjeti za ostvarivanje pravne pomoći, pružatelji pravne pomoći, pravna pomoć iz razloga pravičnosti, prekogranično ostvarivanje pravne pomoći, financiranje pravne pomoći i nadzor nad provedbom ovoga Zakona.

2. Pojam pravne pomoći

Članak 2.

Pravna pomoć, u smislu ovoga Zakona je način olakšavanja pristupa sudu i drugim tijelima koja odlučuju o pravima i obvezama hrvatskih državljana i stranaca na način da troškove u cijelosti ili djelomično snosi Republika Hrvatska, uzimajući u obzir njihov materijalni položaj i okolnost da ne bi mogli ostvariti to pravo bez ugrožavanja svojeg uzdržavanja i uzdržavanja članova svojeg kućanstva.

3. Značenje pojedinih izraza

Članak 3.

U smislu ovoga Zakona pojedini izrazi imaju sljedeća značenja:

1. *Članovi kućanstva* su bračni ili izvanbračni drug, djeca i srodnici u pravoj liniji do četvrtog stupnja i u pobočnoj do drugog stupnja zaključno, a koji žive u istom stambenom prostoru s podnositeljem zahtjeva za pravnu pomoć, zajednički snose troškove i zadovoljavaju potrebe zajedničkog života.
2. *Imovina podnositelja zahtjeva* su sve pokretnine, nekretnine, imovinska prava, iznos gotovine u domaćoj i stranoj valuti, štednja odnosno novčana sredstva na osobnim računima ili štednim knjižicama, darovi, vrijednosni papiri, dionice, udjeli u kapitalu i ostala imovina u tuzemstvu i u inozemstvu podnositelja zahtjeva i punoljetnih članova njegova kućanstva.
3. *Imovno stanje* podnositelja zahtjeva su ukupni dohodak, ukupni primici i imovina podnositelja zahtjeva i članova njegova kućanstva.
4. *Korisnik pravne pomoći* je fizička osoba koja koristi ovim Zakonom propisane oblike pravne pomoći.
5. *Neopravdano korištena pravna pomoć* je pravna pomoć odobrena ili ostvarena na temelju neistinitih podataka ili prikrivanja činjenica, odnosno ostvarena promjenom podataka na uputnici.
6. *Obrazac o imovnom stanju* osobito sadrži podatke podnositelja zahtjeva o ukupnim primicima, ukupnom dohotku u godini u kojoj se podnosi zahtjev i imovini podnositelja zahtjeva i članova njegova kućanstva, a osobito sadrži podatke o vrsti primitaka, iznosu primitaka, vrsti imovine i njezinoj tržišnoj vrijednosti na dan podnošenja zahtjeva.
7. *Opća pravna informacija* je nenaplatni oblik pravne pomoći koji sadrži opću i načelnu uputu o pravnom uređenju pojedinog područja.
8. *Ovlaštena udruga* je udruga koja je ispunila ovim Zakonom propisane uvjete i koja se na temelju rješenja kojim se ovlašćuje na pružanje pravne pomoći upisuje u registar udruga koje pružaju pravnu pomoć.
9. *Potvrda o visini dohotka* je potvrda koju u tekućoj godini za prethodnu kalendarsku godinu, na zahtjev podnositelja zahtjeva i članova njegovog kućanstva, izdaje Porezna uprava.
10. *Pravni savjet* je cjelovita uputa o načinu i mogućnostima rješavanja pojedina pravnog pitanja.
11. *Primici* su, prema propisima o oporezivanju dohotka, primici koji se ne smatraju dohotkom i primici na koje se ne plaća porez na dohodak, kao i ostali neoporezivi primici podnositelja zahtjeva i članova njegovog kućanstva.
12. *Pružatelj pravne pomoći* je odvjetnik, udruga ili visoko učilište koje izvodi sveučilišne studije u znanstvenom području prava, a koje pruža pravnu pomoć putem pravnih klinika, koji u skladu s ovim Zakonom pružaju pojedini oblik pravne pomoći.
13. *Sastavljanje pismena u postupcima* je izrada pismena kojim se postupak pokreće ili se podnosi u pojedinoj fazi postupka, a za koji nije izdana punomoć.
14. *Ukupni dohodak* je ukupni iznos dohotka podnositelja zahtjeva i dohotka članova njegova kućanstva, ostvaren u tuzemstvu i u inozemstvu sukladno propisima o oporezivanju dohotka, a umanjen za iznos uplaćenog poreza i prireza.
15. *Ukupni primici* su ukupni iznosi / vrijednosti primitaka podnositelja zahtjeva i primitaka članova njegovog kućanstva, ostvareni u tuzemstvu i u inozemstvu.
16. *Uputnica* je upravni akt kojim se odobrava korištenje nekog od oblika pravne pomoći utvrđenih ovim Zakonom te uređuje opseg odobrene pravne pomoći.
17. *Ured* je ured državne uprave u županiji, odnosno ured Grada Zagreba. Nadležni ured je ured na području čije teritorijalne nadležnosti podnositelj zahtjeva ima prebivalište ili

boravište. Kada se radi o hrvatskim državljanima koji nemaju prebivalište u Republici Hrvatskoj i strancima, nadležni ured je onaj ured na području čije teritorijalne nadležnosti je sjedište suda ili upravnog tijela, odnosno pravne osobe s javnim ovlastima pred kojima podnositelj zahtjeva pokreće postupak.

18. *Zadovoljavajući stambeni prostor* je stan ili kuća veličine 35 m² korisne površine za jednu osobu, uvećana za 10 m² za svaku daljnju osobu, s mogućim odstupanjem do 10 m².

II. VRSTE I OPSEG PRAVNE POMOĆI

1. Vrste pravne pomoći

Članak 4.

(1) Pravna pomoć ostvaruje se kao primarna ili sekundarna pravna pomoć.

(2) Primarna pravna pomoć obuhvaća:

- opću pravnu informaciju,
- pravni savjet,
- pravnu pomoć u sastavljanju pismena pred tijelima uprave i pravnim osobama koje imaju javne ovlasti,
- zastupanje u upravnim stvarima,
- pravnu pomoć u mirnom izvansudskom rješavanju sporova,
- zastupanje pred Europskim sudom za ljudska prava i međunarodnim organizacijama, ako je u skladu s međunarodnim ugovorima i pravilima o radu tih tijela.

(3) Sekundarna pravna pomoć obuhvaća:

- zastupanje pred sudom,
- pravnu pomoć za mirno rješavanje sporova pred sudom,
- sastavljanje pismena u sudskim postupcima.

(4) Odobravanje bilo kojeg oblika pravne pomoći uključuje i oslobađanje od plaćanja pristojbi i troškova postupka.

Članak 5.

(1) Ostvarivanje pravne pomoći prema odredbama ovoga Zakona odobrit će se u svim postupcima pred sudovima, upravnim tijelima i drugim pravnim osobama s javnim ovlastima, ako se njima rješava o egzistencijalnim pitanjima korisnika.

(2) Egzistencijalna pitanja u smislu ovoga Zakona su osobito: statusna pitanja, prava iz sustava socijalne skrbi, prava iz sustava mirovinskog, invalidskog osiguranja i drugi oblici pomoći, radnopravne stvari, zaštita djece i mladih punoljetnika, zaštita žrtava kažnjivih djela, žrtava trgovanja ljudima, obiteljskog nasilja i kada je to predviđeno međunarodnim ugovorima kojih je Republika Hrvatska stranka, kao i imovinsko-pravna pitanja u vezi sa zaštitom nekretnina do veličine zadovoljavajućega stambenog prostora, u skladu sa člankom 3. ovoga Zakona, odnosno zaštitom sredstava za rad neophodnih za uzdržavanje korisnika i članova kućanstva te novčanih sredstava do dvadeset najnižih mjesečnih osnovica za obračunavanje i plaćanje doprinosa za obvezna osiguranja na dan podnošenja zahtjeva prema Zakonu o doprinosima za obvezna osiguranja, po članu njegovog kućanstva.

(3) Iznimno od stavka 1. ovoga članka u sudskim postupcima sud može na zahtjev stranke koja ne ispunjava ovim Zakonom propisane uvjete odobriti pravnu pomoć iz razloga pravičnosti.

2. Opseg pružanja pravne pomoći

Članak 6.

- (1) Odobravanje pravne pomoći odnosi se na potpuno ili djelomično osiguravanje plaćanja troškova pravne pomoći.
- (2) Odobrena pravna pomoć može biti ograničena samo iz razloga koji su propisani ovim Zakonom.

III. KORISNICI PRAVNE POMOĆI

Članak 7.

- (1) Korisnici pravne pomoći u smislu ovoga Zakona su hrvatski državljani, stranci na privremenom boravku, stranci na stalnom boravku, azilanti, stranci pod supsidijarnom zaštitom i stranci pod privremenom zaštitom, koji ne mogu snositi troškove pravne pomoći bez opasnosti od egzistencijalne ugroženosti.
- (2) Korisnici pravne pomoći, uz osobe iz stavka 1. ovoga članka, su tražitelji azila u postupcima za koje pravna pomoć tražiteljima azila nije predviđena posebnim zakonom.
- (3) Stranci na privremenom boravku i stranci na stalnom boravku mogu ostvariti pravo na pravnu pomoć ako u zemlji državljanstva ispunjavaju uvjete za odobravanje prava na pravnu pomoć u postupcima za koje se pravna pomoć može odobriti prema odredbama ovoga Zakona u postupcima za koje se pravna pomoć može odobriti hrvatskim državljanima.
- (4) Korisnici pravne pomoći su djeca stranci koja su u Republici Hrvatskoj zatečena bez pratnje roditelja ili zakonskog zastupnika.

Članak 8.

- (1) Smatrat će se da osoba ne može snositi troškove pravne pomoći bez egzistencijalne ugroženosti ako ostvaruje prava iz sustava socijalne skrbi i drugih oblika pomoći, odnosno pravo na opskrbninu prema Zakonu o pravima hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji i Zakona o zaštiti vojnih i civilnih invalida rata ili ako imovno stanje podnositelja zahtjeva i punoljetnih članova njegovog kućanstva odgovara sljedećim uvjetima:
  - a) kad imovina, u novčanom obliku, podnositelja zahtjeva i članova njegovog kućanstva ne iznosi više od dvadeset najnižih mjesečnih osnovica za obračunavanje i plaćanje doprinosa za obvezna osiguranja, na dan podnošenja zahtjeva, prema Zakonu o doprinosima za obvezna osiguranja, po članu njegovog kućanstva
  - b) kad podnositelj zahtjeva ili punoljetni članovi njegovog kućanstva posjeduju imovinu, osim imovine u novčanom obliku, čija ukupna vrijednost ne prelazi iznos od dvadeset najnižih mjesečnih osnovica za obračunavanje i plaćanje doprinosa za obvezna osiguranja na dan podnošenja zahtjeva prema Zakonu o doprinosima za obvezna osiguranja,
  - c) kad podnositelj zahtjeva odnosno punoljetni članovi njegova kućanstva, imaju u vlasništvu stan ili kuću koji se smatraju zadovoljavajućim stambenim prostorom u smislu članka 3. ovoga Zakona, te ako imaju u vlasništvu automobil čija vrijednost ne prelazi osamnaest najnižih mjesečnih osnovica za obračunavanje i plaćanje doprinosa za obvezna osiguranja na dan podnošenja zahtjeva, prema Zakonu o doprinosima za obvezna osiguranja,
  - d) kad ukupni dohodak i ukupni primici podnositelja zahtjeva i punoljetnih članova njegova kućanstva mjesečno ne prelaze po članu kućanstva iznos najniže osnovice za obračun i plaćanje doprinosa za obvezna osiguranja na dan podnošenja zahtjeva, prema Zakonu o doprinosima za obvezna osiguranja.

(2) Besplatna pravna pomoć odobrit će se djeci, koju su roditelji i drugi obveznici uzdržavanja po odredbama zakona dužni uzdržavati, u postupcima koji se vode pred nadležnim tijelima radi ostvarivanja prava djeteta na uzdržavanje neovisno o materijalnim prihodima obitelji.

IV. PRUŽATELJI PRAVNE POMOĆI

Članak 9.

(1) Pružatelji pravne pomoći prema odredbama ovoga Zakona su odvjetnici, ovlaštene udruge i visoka učilišta.

(2) Pružatelji pravne pomoći pružaju pravnu pomoć uz naknadu.

(3) Iznimno od stavka 2. ovoga članka pružatelji pravne pomoći ne naplaćuju pružanje opće pravne informacije.

(4) Pružatelji ne smiju koristiti bilo koji oblik promidžbe o pružanju pravne pomoći prema odredbama ovoga Zakona. U slučaju nedozvoljene promidžbe primjenjuju se mjere propisane ovim Zakonom, za nesavjesno pružanje pravne pomoći.

1. Pružanje pravne pomoći od strane odvjetnika

Članak 10.

(1) Primarnu i sekundarnu pravnu pomoć prema odredbama ovoga Zakona pružaju odvjetnici.

(2) Odvjetnik ne smije odbiti pružiti pravnu pomoć u skladu s odredbama ovoga Zakona, osim u slučajevima predviđenima Zakonom o odvjetništvu za uskratu pravne pomoći.

(3) Podnositelj zahtjeva za odobravanje pravne pomoći (u daljnjem tekstu: zahtjev) može odbijanje pružanja pravne pomoći prijaviti ministarstvu nadležnom za poslove pravosuđa.

(4) Neosnovano odbijanje pružanja pravne pomoći smatrat će se u smislu ovoga Zakona nesavjesnim pružanjem pravne pomoći.

2. Udruge kao pružatelji pravne pomoći

Članak 11.

(1) Ovlaštene udruge pružaju primarnu pravnu pomoć prema odredbama ovoga Zakona.

(2) Ovlaštene udruge ne smiju odbiti pružiti pravnu pomoć donosiocu uputnice.

(3) Udruga stječe ovlast za pružanje pravne pomoći upisom u registar udruga koje pružaju pravnu pomoć pri ministarstvu nadležnom za poslove pravosuđa. Udruga se upisuje u registar kada pruži dokaze da je osigurala pružanje pravne pomoći od strane osobe koja ima diplomski studij prava, ima položen državni stručni ili pravosudni ispit i najmanje dvije godine radnog staža u struci, odnosno znanstveno zvanje te kada pruži dokaze o uplati osiguranja od odgovornosti za štetu nanесenu stranci pružanjem pravne pomoći u visini od 50% osiguranja propisanog Zakonom o odvjetništvu.

(4) Ovlaštene udruge mogu pružati pravnu pomoć i osobama koje nisu korisnici pravne pomoći prema odredbama ovoga Zakona, ali izvan sredstava odobrenih na temelju projekta i bez prava na naknadu.

Članak 12.

(1) Udruga podnosi zahtjev za upis u registar udruga koje pružaju pravnu pomoć ministarstvu nadležnom za poslove pravosuđa.

- (2) Zahtjevu za upis u registar prilažu se statut udruge, rješenje o upisu u registar udruga, dokazi o osiguranoj suradnji osobe koja prema odredbama ovoga Zakona može pružati pravnu pomoć u udruzi te kopija police osiguranja od odgovornosti za štetu.
- (3) Na postupak upisa udruge u registar udruga koje pružaju pravnu pomoć, odgovarajuće se primjenjuju odredbe Zakona o udrugama.
- (4) O upisu udruga u registar udruga koje pružaju pravnu pomoć izdaje se rješenje kojim se udruga ovlašćuje za pružanje primarne pravne pomoći.
- (5) Protiv rješenja kojim se odbija upis u registar nije dopuštena žalba, već se može pokrenuti upravni spor.
- (6) Ministar nadležan za poslove pravosuđa pravilnikom će propisati način vođenja i oblik registra udruga ovlaštenih za pružanje pravne pomoći.

Članak 13.

- (1) Sindikati pružaju primarnu pravnu pomoć prema odredbama ovoga Zakona pod uvjetima propisanim za ovlaštene udruge.
- (2) Zahtjevu za upis u registar udruga koje pružaju pravnu pomoć prilažu se statut, rješenje o upisu u registar prema odredbama Zakona o radu, dokazi o osiguranoj suradnji osobe koja prema odredbama ovoga Zakona može pružati pravnu pomoć u ovlaštenoj udruzi te kopija police osiguranja od odgovornosti za štetu.
- (3) U skladu sa Zakonom o radu i Zakonom o parničnom postupku sindikati pružaju pravnu pomoć nezavisno od odredbi ovoga Zakona.

3. Visoka učilišta

Članak 14.

- (1) Visoka učilišta koja izvode sveučilišne studije u znanstvenom području prava mogu putem pravnih klinika, u skladu sa svojim općim aktima, u okviru primarne pravne pomoći davati opću pravnu informaciju, pravne savjete i izrađivati pismena.
- (2) Pravne klinike imaju pravo odlučivanja o pružanju pravne pomoći u skladu s ciljem za koji su osnovane i programom svojeg djelovanja.
- (3) Visoka učilišta mogu pružati pravnu pomoć i osobama koje nisu korisnici pravne pomoći prema odredbama ovoga Zakona, ali izvan sredstava odobrenih na temelju projekata i bez prava na naknadu.

V. POSTUPAK ZA OSTVARIVANJE PRAVNE POMOĆI

Članak 15.

- (1) Postupak za odobravanje pravne pomoći pokreće se podnošenjem zahtjeva uredu.
- (2) Postupak za odobravanje primarne pravne pomoći može se pokrenuti i izravnim podnošenjem zahtjeva ovlaštenim udrugama, sindikatima i pravnim klinikama.

1. Zahtjev za odobravanje pravne pomoći

Članak 16.

- (1) Zahtjev se uredu podnosi na propisanom obrascu uz koji se prilaže pisana izjava podnositelja zahtjeva i članova njegova kućanstva o imovini te pisana izjava podnositelja

zahtjeva i punoljetnih članova njegova kućanstva o dopuštenju uvida u sve podatke o imovini i dohotku.

(2) Iznimno od stavka 1. ovoga članka žrtve obiteljskog nasilja izjave iz stavka 1. ovoga članka podnose samo za sebe.

(3) Azilanti, stranci pod supsidijarnom zaštitom, stranci pod privremenom zaštitom te žrtve trgovanja ljudima, uz zahtjev prilažu potvrdu nadležnog tijela o svom statusu.

(4) Iznimno, ako osoba podnosi zahtjev izravno ovlaštenim pružateljima iz članka 15. stavka 2. ovoga Zakona uz propisani obrazac prilaže potvrdu porezne uprave o visini dohotka podnositelja zahtjeva i članova kućanstva kao i izjave podnositelja zahtjeva i članova njegova kućanstva o imovini.

(5) Podnositelj zahtjeva iz stavka 4. ovoga članka koji je korisnik nekog od prava iz sustava socijalne skrbi i drugih oblika pomoći podnosi uz zahtjev potvrdu nadležnog centra za socijalnu skrb o vrsti i visini primljene pomoći u posljednjih dvanaest mjeseci ili je korisnik prava na opskrbninu prema Zakonu o pravima hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji te Zakona o zaštiti vojnih i civilnih invalida rata, podnosi uz zahtjev potvrdu ili presliku rješenja o opskrbinu.

Članak 17.

Obrazac zahtjeva, kao i obrasce izjave o imovnom stanju i o dopuštanju uvida u podatke o imovini te popis dokumenata kojima se utvrđuje visina dohotka u tekućoj godini, propisuje ministar nadležan za poslove pravosuđa, pravilnikom.

Članak 18.

Informacije o mogućnostima i uvjetima korištenja pravne pomoći, kao i obrasce zahtjeva, strankama su dužna učiniti dostupnim sudbena tijela prvoga stupnja, upravna tijela prvoga stupnja i pravne osobe s javnim ovlastima, pružatelji pravne pomoći kao i uredi koji odobravaju pravnu pomoć.

Članak 19.

Pravne osobe koje obavljaju poslove platnoga prometa dužne su, na temelju izjave podnositelja zahtjeva da dopušta uvid u sve podatke o imovini, na traženje ureda dostaviti podatke o računima i stanju na računima.

Članak 20.

Za točnost podataka navedenih u zahtjevu podnositelj odgovara materijalno i kazнено.

Članak 21.

Ured će prema vlastitoj ocjeni provjeriti činjenice navedene u obrascu o imovnom stanju podnositelja zahtjeva. Ured je dužan tijekom svakog kvartala provjeriti najmanje 10% podnesenih zahtjeva. Ured će provjeriti podatke o imovnom stanju uvijek kada to zatraži nadležni sud, upravno tijelo, odnosno osoba s javnim ovlastima koja vodi postupak, kao i osoba koja ima pravni interes.

2. Odlučivanje o zahtjevu za odobravanje pravne pomoći i izdavanje uputnice

Članak 22.

- (1) Korištenje pravne pomoći odobrava se podnositelju zahtjeva koji ispunjava uvjete za ostvarivanje prava na pravnu pomoć izdavanjem uputnice. Uputnicom se određuje i vrsta i oblik pomoći koji se odobravaju.
- (2) Kada ured utvrdi da podnositelj zahtjeva ne ispunjava uvjete za odobravanje prava na pravnu pomoć, donosi rješenje kojim se zahtjev odbija.
- (3) Protiv rješenja ureda iz stavka 2. ovoga članka podnositelj zahtjeva može u roku od 8 dana od dana dostave rješenja podnijeti žalbu ministarstvu nadležnom za poslove pravosuđa, koje je po žalbi dužno odlučiti u roku od 8 dana od dana zaprimanja žalbe.
- (4) Protiv rješenja ministarstva nadležnog za poslove pravosuđa kojim se žalba odbija, može se pokrenuti upravni spor.

Članak 23.

- (1) Po zahtjevu odlučuje ured u roku od 15 dana od dana podnošenja zahtjeva.
- (2) Iznimno, ako se uputnica izdaje za pravnu stvar u kojoj podnositelj zahtjeva ne bi, uslijed proteka roka, nakon 15 dana mogao ostvariti pravo koje je predmet postupka, uputnica se izdaje odmah, a najkasnije u roku koji podnositelju zahtjeva omogućava pravodobno poduzimanje radnji za ostvarivanje prava.
- (3) Za podnošenje zahtjeva ne plaćaju se upravne pristojbe.

Članak 24.

- (1) Pri odobravanju pravne pomoći, imovno se stanje podnositelja zahtjeva utvrđuje za dvanaest mjeseci prije početka mjeseca u kojem se podnosi zahtjev.
- (2) Ukupni dohodak i ukupni primici korisnika i članova njegova kućanstva, koji su ostvareni u razdoblju od dvanaest mjeseci, prije početka mjeseca u kojem se podnosi zahtjev, uzet će se u obračun u razmjernim dijelovima (1/12).

Članak 25.

- (1) Imovno stanje utvrđuje se istodobnim ispunjavanjem uvjeta na temelju ukupnog dohotka, ukupnih primitaka i imovine podnositelja zahtjeva te punoljetnih članova njegova kućanstva.
- (2) Primicima koji se, u smislu ovoga Zakona, ne uzimaju u obzir pri utvrđivanju imovnog stanja smatraju se:
  - potpore zbog zbrinjavanja ratnih invalida i članova obitelji smrtno stradalih, zatočenih ili nestalih hrvatskih branitelja iz Domovinskoga rata,
  - doplatak za djecu i novčani primici za opremu novorođenog djeteta,
  - primici, pomoći i naknade osoba s invaliditetom, osim plaća i mirovina,
  - potpore zbog uništenja i oštećenja imovine zbog elementarnih nepogoda,
  - potpore zbog uništenja i oštećenja imovine zbog ratnih događaja,
  - naknade koju obitelj prima kao udomiteljska obitelj,
  - prava iz sustava socijalne skrbi i drugi oblici pomoći,
  - naknade roditelju zbog njege djeteta s težim smetnjama,
  - sredstva za uzdržavanje djeteta ostvarena prema propisima o obiteljskim odnosima,
  - primici koje fizičke osobe ostvaruju na osnovi darovanja pravnih i fizičkih osoba za zdravstvene potrebe,

- stipendije učenicima i studentima za redovito školovanje, do propisanog iznosa prema poreznom propisu,
- naknade prijevoznih troškova na službenom putovanju u visini stvarnih izdataka,
- naknade troškova noćenja na službenom putovanju u visini stvarnih izdataka,
- naknade troškova prijevoza na posao i s posla mjesnim javnim prijevozom u visini stvarnih izdataka, prema cijeni mjesečne, odnosno pojedinačne prijevozne karte,
- naknade troškova prijevoza na posao i s posla međumjesnim javnim prijevozom u visini stvarnih izdataka, na način propisan poreznim propisom,
- naknade za korištenje privatnog automobila u službene svrhe prema poreznom propisu,
- potpore zbog invalidnosti radnika, do visine utvrđene prema poreznom propisu,
- potpore za slučaj smrti radnika, do visine utvrđene prema poreznom propisu,
- potpore u slučaju smrti člana kućanstva radnika, do visine utvrđene prema poreznom propisu,
- naknade štete nastale zbog narušena zdravlja ili smanjenja, odnosno gubitka radne sposobnosti,
- naknade štete za izgubljeno uzdržavanje zbog smrti davatelja uzdržavanja,
- potpore zbog neprekidnog bolovanja radnika, u skladu s poreznim propisom,
- dar djetetu do 15 godina starosti i godišnja nagrada za božićne blagdane, do visine utvrđene poreznim propisom,
- iznos dnevnica za službena putovanja, terenski dodatak, pomorski dodatak, do visine propisane poreznim propisom.

(3) Imovina koja se, u smislu ovoga Zakona, ne uzima u obzir pri utvrđivanju imovnog stanja jest:

- stan ili kuća u kojoj živi podnositelj zahtjeva, ako je u njegovom vlasništvu ili u vlasništvu članova njegova kućanstva, koja se u smislu članka 3. ovoga Zakona smatra zadovoljavajućim stambenim prostorom, kao i poslovni prostor i stvari koje neposredno služe za obavljanje djelatnosti u razini koja služi osiguranju minimalnih uvjeta uzdržavanja podnositelja zahtjeva i članova njegova kućanstva u smislu članka 8. točke a) ovoga Zakona,
- predmeti koji su u skladu s propisima o ovrsi u građanskim sporovima, kao i u sporovima iz naplate osiguranja izuzeti od ovrhe, izuzevši gotovinu, osobno vozilo u vrijednosti od najviše osamnaest najnižih mjesečnih osnovica za obračunavanje i plaćanje doprinosa za obvezna osiguranja, prema Zakonu o doprinosima za obvezna osiguranja.

(4) Imovno stanje podnositelja zahtjeva i punoljetnih članova njegova kućanstva utvrđuju se na temelju navoda podnositelja zahtjeva u obrascu o imovnom stanju i potvrde o visini dohotka podnositelja zahtjeva i članova njegova kućanstva.

Članak 26.

(1) Pri odobravanju pravne pomoći neće se uzeti u obzir dohodak i primici po osnovi nesamostalnog rada i samostalne djelatnosti, sukladno propisima o oporezivanju dohotka, koje su podnositelj zahtjeva i članovi njegova kućanstva prestali ostvarivati u vremenu od dvanaest mjeseci prije početka mjeseca u kojem se podnosi zahtjev, ako im je u tom razdoblju prestao radni odnos ili su prestali obavljati samostalnu djelatnost.

(2) Ako korisnik i članovi njegova kućanstva započnu ostvarivati dohodak i primitke po osnovi nesamostalnog rada i samostalne djelatnosti tijekom dvanaest mjeseci prije početka mjeseca u kojem se podnosi zahtjev, u imovno stanje za odobravanje pravne pomoći uračunat će se iznos toga dohotka i tih primitaka razmjerno broju mjeseci u kojima su ih započeli ostvarivati.

(3) Pri odobravanju pravne pomoći neće se uzeti u obzir imovno stanje onih članova kućanstva koji su u postupku, za koji je podnesen zahtjev, protustranka podnositelja zahtjeva.

Članak 27.

- (1) Ako nakon odobravanja pravne pomoći dođe do promjene u imovnom stanju korisnika koja bi, da je postojala u trenutku podnošenja zahtjeva, dovela do odbijanja zahtjeva ili odobravanja zahtjeva u manjem opsegu, donijet će se rješenje o prestanku korištenja pravne pomoći, odnosno izmijeniti uputnica tako da se utvrdi manji opseg pravne pomoći.
- (2) Korisniku pravne pomoći kome Europski sud za ljudska prava ili druga međunarodna institucija u postupku koji se pred njima vodi odobri korištenje pravne pomoći, rješenjem će se obustaviti daljnje korištenje pravne pomoći po odredbama ovoga Zakona, bez obveze vraćanja do tada isplaćenih troškova i naknada pravne pomoći.
- (3) Ako se utvrdi da je podnositelj zahtjeva naveo netočne podatke, neće se odobriti pravna pomoć te podnositelj neće moći podnijeti ponovni zahtjev u sljedećih šest mjeseci od dana donošenja rješenja.
- (4) Ako se tijekom korištenja pravne pomoći utvrdi da je korisnik dao netočne podatke o svom imovnom stanju, primijenit će se odredbe koje se odnose na neopravdano korištenje pravne pomoći.
- (5) Ako su podnositelj zahtjeva ili članovi njegova kućanstva unutar 12 mjeseci koji prethode podnošenju zahtjeva raspolagali bez naknade imovinom na taj način da su radi toga raspolaganja ostvareni uvjeti za odobravanje pravne pomoći prema odredbama ovoga Zakona, primijenit će se odredbe ovoga Zakona koje se odnose na neopravdano korištenje pravne pomoći.

Članak 28.

- (1) Korisnik pravne pomoći mora ispunjavati utvrđene uvjete za pravnu pomoć tijekom postupka za koji je ona odobrena.
- (2) Od dana podnošenja zahtjeva do dana konačnog obračuna troškova pravne pomoći, korisnik pravne pomoći je dužan izvijestiti ured o svim promjenama koje bi mogle imati utjecaja na pravo ostvarivanja i opseg pravne pomoći.
- (3) Korisnik pravne pomoći dužan je izvijestiti o nastalim promjenama u roku od 8 dana od dana saznanja za njih. U suprotnom će se na korisnika primijeniti odredbe ovoga Zakona o neopravdanom korištenju pravne pomoći.

Članak 29.

- (1) Ured će po službenoj dužnosti preispitati pravo na pravnu pomoć kad sazna za postojanje novih okolnosti koje mogu utjecati na odobravanje ili opseg odobrene pravne pomoći.
- (2) Na temelju novih okolnosti i činjenica donijet će se rješenje.
- (3) Na rješenje o poništenju ili o izmjeni uputnice korisnik pravne pomoći ima pravo podnijeti žalbu ministarstvu nadležnom za poslove pravosuđa u roku od 8 dana od primitka rješenja. Protiv rješenja ministarstva nadležnog za poslove pravosuđa kojim se žalba odbija može se pokrenuti upravni spor.

3. Uputnica

Članak 30.

- (1) Uputnica izdana za primarnu pravnu pomoć sadrži potvrdu o ispunjavanju uvjeta za dobivanje pravne pomoći i daje pravo za korištenje svih oblika primarne pravne pomoći.
- (2) Uputnica izdana za sekundarnu pravnu pomoć izdaje se za postupak određene vrste i

stupnja koji ne obuhvaća postupke po izvanrednim pravnim lijekovima za koje se mora zatražiti nova uputnica.

(3) Korisnik pravne pomoći na temelju izdane uputnice samostalno odlučuje o izboru pružatelja pravne pomoći, vodeći računa o ovlasti pružatelja da pruža pojedine oblike pravne pomoći.

(4) Pri izboru pružatelja pravne pomoći korisnik ne smije neopravdano povećavati troškove pružene pravne pomoći. U suprotnom, neopravdano stvoreni troškovi terete korisnika pravne pomoći.

(5) Odabranom pružatelju korisnik pravne pomoći dužan je odmah predati uputnicu.

Članak 31.

(1) Uputnica se izdaje za ostvarivanje prava na pravnu pomoć u punom opsegu:

a) kad podnositelj zahtjeva ostvaruje prava iz sustava socijalne skrbi i druge oblike pomoći, odnosno pravo na opskrbninu prema Zakonu o pravima hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji,

b) kad ukupni dohodak i ukupni primici korisnika i članova njegova kućanstva iznose 50% ili manje po članu kućanstva mjesečnog iznosa najniže osnovice za obračun i plaćanje doprinosa za obvezna osiguranja, prema Zakonu o doprinosima za obvezna osiguranja.

(2) Svako povećanje iznosa iz stavka 1. točke b) ovoga članka za svakih sljedećih 10% ima za posljedicu smanjenje opsega pravne pomoći za 10%, ali ne ispod 50% utvrđenog iznosa naknade za pravnu pomoć.

Članak 32.

Kad pravna pomoć nije odobrena u punom opsegu, podnositelj zahtjeva može podnijeti žalbu u odnosu na dio zahtjeva za koji mu pravna pomoć nije odobrena, na način i pod uvjetima propisanim ovim Zakonom kad je zahtjev za pravnu pomoć odbijen. Žalba ne odgađa korištenje uputnice u odobrenom opsegu. Protiv rješenja ministarstva nadležnog za poslove pravosuđa kojim se žalba odbija može se pokrenuti upravni spor.

Članak 33.

(1) Uputnica mora sadržavati sljedeće podatke:

- ime i prezime osobe koja ispunjava uvjete za korištenje pravne pomoći te broj identifikacijske isprave, prebivalište, odnosno boravište,
- broj i datum izdavanja uputnice za ostvarivanje prava na pravnu pomoć,
- kratak opis pravne stvari za koju je pravna pomoć odobrena,
- oblik i opseg odobrene pravne pomoći,
- upozorenja o načinu izbora pružatelja pravne pomoći u skladu sa člankom 30. stavkom 3. ovoga Zakona,
- potpis osobe ovlaštene za izdavanje uputnice,
- vrstu, opseg te datum okončanja pojedinih radnji u okviru pružene pravne pomoći, kao i naziv pružatelja pravne pomoći (uključujući dodatke),
- ukupne troškove pružene pravne pomoći,
- datum vraćanja uputnice,
- obračun troškova ili pojedinačnih iznosa koji se imaju vratiti ili nadoknaditi,
- potpis ovlaštene osobe koja je izvršila obračun troškova,
- potpis osobe ovlaštene od strane ureda, uključujući predloženi iznos za vraćanje,
- upozorenje o pravnim posljedicama u slučaju nepridržavanja odredbi ovog Zakona koje se

odnose na uputnicu.

(2) Uputnica po kojoj su obračunati i isplaćeni svi troškovi, odnosno uputnica koja je uključena u godišnji obračun udruga, odnosno pravnih klinika smatra se zaključenom.

Članak 34.

Ministar nadležan za poslove pravosuđa pravilnikom će propisati obrazac uputnice.

Članak 35.

(1) O izdanim uputnicama, isplaćenim troškovima i zaključenim uputnicama, ured vodi evidenciju. Pravilnikom o vođenju evidencije uredit će se način vođenja evidencije, sadržaj evidencije, a osobito podaci o trajanju postupaka za koje su izdane uputnice, vrijednost postupka, pružatelji pravne pomoći i tijela pred kojima se vode postupci.

(2) Pravilnik iz stavka 1. ovoga članka donosi ministar nadležan za poslove pravosuđa.

4. Izmjena uputnice

Članak 36.

Ako se uputnica izmijeni dodavanjem ili brisanjem datuma ili mijenjanjem sadržaja uputnice na neki drugi način, izmjene se prihvaćaju samo ako su iste potpisane i ovjerene od strane ovlaštene osobe.

Članak 37.

Kad je korisnik pravne pomoći potpuno ili djelomično uspio u postupku te mu sud dosudi imovinu ili primitak, odnosno kad mu u upravnom postupku pripadne određena imovina ili primitak osim imovine i primitaka koji se prema odredbama ovoga Zakona izuzimaju kod utvrđivanja imovnoga stanja podnositelja zahtjeva, korisnik je dužan iznos plaćene pravne pomoći prema obračunatoj uputnici uplatiti u državni proračun, ako taj iznos suprotna strana nije neposredno uplatila u državni proračun.

Članak 38.

Kad korisnik pravne pomoći izgubi spor za čije vođenje mu je odobrena pravna pomoć, nije dužan nadoknaditi plaćene troškove pravne pomoći.

Članak 39.

Ministar financija može donijeti napatuk o postupku i načinu obračuna izdanih uputnica.

5. Zlouporaba prava

Članak 40.

(1) U skladu s odredbama Zakona o parničnom postupku korisnici ne smiju pravnu pomoć koristiti radi obijesnog vođenja postupka.

(2) Na temelju odluke suda ured će poništiti izdanu uputnicu u skladu s odredbama ovoga Zakona o neopravdano korištenoj pravnoj pomoći.

Članak 41.

- (1) Korisnik pravne pomoći dužan je nadoknaditi troškove neopravdano korištene pravne pomoći i zatezne kamate. Zatezne kamate računaju se od dana od kojeg je korisnik pravne pomoći bio dužan izvijestiti ured o nastalim promjenama. Ovako vraćena sredstva su prihod državnoga proračuna.
- (2) Način i vrijeme vraćanja naknade za neopravdano korištenu pravnu pomoć odredit će ured rješenjem kojim se utvrđuje da je korisnik neopravdano primio pravnu pomoć.
- (3) Protiv rješenja o utvrđivanju neopravdano korištene pravne pomoći podnositelj zahtjeva može podnijeti žalbu prema odredbama ovoga Zakona o odbijanju zahtjeva.
- (4) Ured može na prijedlog korisnika sklopiti nagodbu o načinu vraćanja naknade za troškove neopravdano korištene pravne pomoći, kad za to postoje razlozi utemeljeni na materijalnim prilikama korisnika. Sklopljena nagodba predstavlja ovršnu ispravu.
- (5) Ako nagodba nije zaključena ili korisnik propusti dobrovoljno vratiti iznos u roku određenom rješenjem, ured će po službenoj dužnosti podnijeti prijedlog za ovrhu. U tom slučaju konačno rješenje predstavlja ovršnu ispravu.

VI. PRAVNA POMOĆ IZ RAZLOGA PRAVIČNOSTI

Članak 42.

- (1) Zahtjev iz razloga pravičnosti podnosi se u pisanom obliku sudu nadležnom za odlučivanje u postupku za koji se traži pravna pomoć. U zahtjevu se navode obrazloženi razlozi zbog kojih se traži odobravanje pravne pomoći iz razloga pravičnosti. Uz zahtjev je potrebno priložiti dokaze o broju članova kućanstva, potvrdu Porezne uprave o visini dohotka podnositelja zahtjeva i članova njegova kućanstva, odnosno druge dokaze o visini dohotka kao i izjave o imovnom stanju podnositelja zahtjeva i članova njegova kućanstva.
- (2) Pravnu pomoć iz stavka 1. ovoga članka sud će odobriti ako ocijeni:
  - da se radi o složenom postupku,
  - da stranka nema sposobnosti da se sama zastupa,
  - da su materijalne prilike stranke takve da bi angažiranje odvjetnika moglo ugroziti uzdržavanje stranke i članova njezina kućanstva.
- (3) Zahtjev iz razloga pravičnosti može se podnijeti i prilikom pokretanja sudskog postupka ili tijekom sudskog postupka. Kada je zahtjev podnesen u tijeku postupka, zastat će se s postupkom do donošenja odluke.

Članak 43.

- (1) Pravnu pomoć iz razloga pravičnosti odobrava sud koji je nadležan za odlučivanje u predmetu spora.
- (2) Rješenje suda o odobravanju pravne pomoći dostavlja se stranci i uredu koji će ne temelju rješenja izdati uputnicu.
- (3) Protiv odluke o odbijanju zahtjeva iz razloga pravičnosti ne može se podnijeti posebna žalba, ali stranka može u okviru žalbe na odluku u postupku podnijeti žalbu i na odbijanje zahtjeva.

Članak 44.

- (1) Za odobrenje pravne pomoći iz razloga pravičnosti u sudskom postupku nije nužno prethodno rješenje ureda o odbijanju zahtjeva. Sud može, ako smatra da podnositelj zahtjeva

ispunjava uvjete, uputiti podnositelja da zahtjev najprije podnese uredu.

(2) Troškovi pravne pomoći iz razloga pravičnosti obuhvaćaju naknadu troškova postupka i nagradu prema odredbama ovoga Zakona. Ti troškovi predujmljuju se iz sredstava suda, a konačno se, zavisno od uspjeha u sporu, snose iz proračunskih sredstava namijenjenih za pravnu pomoć.

VII. POSEBNE ODREDBE O ODOBRAVANJU PRAVNE POMOĆI U PREKOGRANIČNIM SPOROVIMA

Članak 45.

(1) Prekogranični spor u smislu ovoga Zakona je spor u kojem stranka koja traži pravnu pomoć ima prebivalište ili uobičajeno boravište u državi članici Europske unije, a koja nije država članica u kojoj postupa sud, odnosno u kojoj treba izvršiti sudsku odluku.

(2) Pravna pomoć u prekograničnim sporovima odobrava se u građanskim i trgovačkim stvarima te u postupcima mirenja, izvansudske nagodbe, izvršenju javnih isprava i pravnom savjetovanju u tim postupcima. Prekograničnim sporovima ne smatraju se postupci vezani uz poreze te carinski i upravni postupci.

(3) Postojanje prekograničnog spora utvrđuje se prema vremenu podnošenja zahtjeva.

(4) Odredbe o prekograničnom sporu neće se primjenjivati u odnosu na Kraljevinu Dansku.

Članak 46.

(1) Tražiteljima pravne pomoći u prekograničnim sporovima odobrit će se pravna pomoć ako ispunjavaju kriterije utvrđene ovim Zakonom.

(2) Iznimno, pravna pomoć može se odobriti i kada tražitelj ne ispunjava kriterije za odobravanje pravne pomoći utvrđene ovim Zakonom i ako tražitelj pravne pomoći dokaže da nije sposoban platiti troškove postupka zbog razlike u troškovima života između države članice u kojoj ima prebivalište ili uobičajeno boravište i troškova života u Republici Hrvatskoj.

(3) U postupku odobravanja pravne pomoći u prekograničnim sporovima ne plaćaju se pristojbe.

Članak 47.

(1) Stranka koja ima prebivalište ili uobičajeno boravište u državi članici Europske unije, a traži pravnu pomoć u prekograničnom sporu pred sudom u Republici Hrvatskoj, ostvaruje pravo na pravnu pomoć u skladu s ovim Zakonom. Za utvrđivanje prebivališta ili uobičajenog boravišta mjerodavno je pravo države u kojoj stranka ima prebivalište ili uobičajeno boravište.

(2) Osoba iz stavka 1. ovoga članka ili nadležno tijelo države članice u kojoj podnositelj zahtjeva ima prebivalište ili uobičajeno boravište (tijelo za slanje), zahtjev za pravnu pomoć u Republici Hrvatskoj šalje ministarstvu nadležnom za poslove pravosuđa (tijelo za primanje).

(3) Obrasci i svi priloženi dokumenti moraju se dostaviti u prijevodu na hrvatski jezik. U protivnom će se zahtjev odbaciti.

(4) Ministarstvo nadležno za poslove pravosuđa rješenjem će odbiti zahtjev ako se ne radi o prekograničnom sporu u smislu ovoga Zakona te ako je zahtjev podnijela stranka koja nema pravo na pravnu pomoć u prekograničnim sporovima.

(5) Protiv rješenja kojim se zahtjev odbija ili odbacuje žalba nije dopuštena, ali se može pokrenuti upravni spor.

Članak 48.

- (1) Uredno podnesen zahtjev ministarstvo nadležno za poslove pravosuđa proslijedit će uredu na odlučivanje. Ured će u roku od 60 dana preispitati zahtjev i izdati uputnicu, odnosno donijeti rješenje o odbijanju zahtjeva koje se, putem ministarstva nadležnog za poslove pravosuđa, dostavlja stranci.
- (2) Ministarstvo nadležno za poslove pravosuđa, uz uputnicu će stranci dostaviti i popis odvjetnika na području nadležnog tijela.
- (3) Kada ured donese rješenje o odbijanju zahtjeva stranac može podnijeti žalbu ministarstvu nadležnom za poslove pravosuđa u roku od 30 dana od dana dostave rješenja.
- (4) Ministarstvo nadležno za poslove pravosuđa dužno je u roku od 30 dana odlučiti o žalbi.

Članak 49.

Pravna pomoć odobrena u državi članici Europske unije u kojoj sud postupa podmiruje sljedeće troškove, izravno povezane s prekograničnim sporovima:

- a) tumačenje,
- b) prevođenje dokumentacije koju zahtijeva sud ili nadležno tijelo, a korisnik pravne pomoći je podnosi, jer su potrebni za rješavanje predmeta,
- c) putne troškove koje snosi podnositelj zahtjeva, ako sud ili zakon države članice Europske unije zahtijeva osobnu nazočnost osoba zaduženih za predstavljanje slučaja podnositelja zahtjeva pred sudom, a sud odluči da se te osobe ne mogu saslušati na drugi, sudu prihvatljiv, način.

Članak 50.

- (1) Stranka koja ima prebivalište ili uobičajeno boravište u Republici Hrvatskoj, a koja traži pravnu pomoć u prekograničnim sporovima pred sudom druge države, članice Europske unije, svoj zahtjev podnosi uredu prema mjestu svog prebivališta ili boravišta.
- (2) Ured će zahtjev proslijediti ministarstvu nadležnom za poslove pravosuđa u roku od 8 dana od primitka zahtjeva.
- (3) Ministarstvo nadležno za poslove pravosuđa prevest će zahtjev i priloženu dokumentaciju na službeni jezik ili jedan od službenih jezika države članice Europske unije i nadležnoga tijela za primanje, te ga proslijediti nadležnom tijelu države članice Europske unije u kojoj sud postupa ili u kojoj se zahtijeva izvršenje sudske odluke (tijelo za primanje) u roku od 15 dana po primitku zahtjeva. Ako pravna pomoć ne bude odobrena, podnositelj zahtjeva dužan je nadoknaditi troškove prevođenja.
- (4) Ministarstvo nadležno za poslove pravosuđa rješenjem će odbiti zahtjev ako se ne radi o prekograničnom sporu u smislu ovoga Zakona ili ako je zahtjev podnijela stranka koja nema pravo na pravnu pomoć u prekograničnim sporovima.
- (5) Protiv rješenja kojim se zahtjev odbija žalba nije dopuštena, ali se može pokrenuti upravni spor.
- (6) Neovisno o stavku 1. ovoga članka, osoba iz stavka 1. ovoga Zakona zahtjev može podnijeti neposredno tijelu koji je nadležan za primanje zahtjeva u državi članici Europske unije u kojoj postupa sud ili u kojoj treba izvršiti sudska odluku.

Članak 51.

Kada podnositelj zahtjeva ima prebivalište ili uobičajeno boravište u Republici Hrvatskoj, pravna pomoć osigurat će se za podmirivanje:

a) troškova povezanih uz pomoć lokalnog odvjetnika ili druge osobe koja je na temelju zakona ovlaštena za pravno savjetovanje, a koji su nastali u državi članici Europske unije u kojoj sud postupa do trenutka primanja zahtjeva za pravnu pomoć, u skladu s odredbama Direktive iz članka 52. ovoga Zakona.

b) prijevoda zahtjeva i potrebne pripadajuće dokumentacije koji se šalju tijelima te države.

Članak 52.

Zahtjev za pravnu pomoć i za slanje zahtjeva za pružanje pravne pomoći iz članka 47. i 48. ovoga Zakona, podnose se na obrascima propisanim Odlukom Komisije 2004/844/EZ, od 9. studenoga 2004., o utvrđivanju oblika zahtjeva za pravnu pomoć prema Direktivi 2003/8/EZ o poboljšanju pristupa sudu u prekograničnim sporovima uspostavom minimalnih zajedničkih pravila, koja se odnose na pravnu pomoć u takvim sporovima, te Odlukom Komisije 2005/630/EK, od 26. kolovoza 2005., o utvrđivanju obrasca za prijenos zahtjeva za pravnu pomoć prema Direktivi 2003/8/EZ, objavljenima u Službenom listu Europske unije.

VIII. FINANCIRANJE PRAVNE POMOĆI

Članak 53.

(1) Sredstva za organiziranje i pružanje pravne pomoći na temelju uputnice osiguravaju se u državnom proračunu.

(2) Sredstva za pružanje pravne pomoći mogu se osigurati i iz sredstava lokalne i područne (regionalne) samouprave, donacija i iz drugih izvora u skladu sa zakonom. Od ukupno osigurane pravne pomoći do 50% se dodjeljuje na temelju natječaja udrugama i visokim učilištima za rad pravnih klinika, a 50% se osigurava za druge oblike pravne pomoći.

(3) Ministarstvo nadležno za poslove pravosuđa, uz pribavljeno mišljenje Povjerenstva za pravnu pomoć, utvrđuje kriterije za bodovanje projekta radi dodjele financijskih sredstava koja su za tu svrhu osigurana u državnom proračunu.

Članak 54.

(1) Sredstva za pružanje pravne pomoći udrugama i visokim učilištima za rad pravnih klinika iz državnog proračuna odobravaju se unaprijed, na temelju odobrenog projekta. Prva isplata obavlja se prilikom odobravanja projekta, a daljnje isplate obavljaju se kvartalno, nakon podnesenog izvješća.

(2) Isplata iz proračuna za pružanje primarne i sekundarne pravne pomoći isplaćuje se odvjetnicima na temelju obračunate uputnice.

(3) Ministarstvo nadležno za poslove pravosuđa daje suglasnost na obračunate uputnice. Nalog za plaćanje na temelju projekta i obračunatih uputnicama daje ministarstvo nadležno za poslove pravosuđa.

(4) Uredi svakog mjeseca dostavljaju ministarstvu nadležnom za poslove pravosuđa obračunate uputnice s pripadajućom dokumentacijom.

(5) Ministarstvo nadležno za poslove pravosuđa daje suglasnost na obračun uputnice i nalog za isplatu pružatelju pravne pomoći.

(6) Ministarstvo nadležno za poslove pravosuđa dostavlja uredima obavijest o izvršenim uplatama radi zaključivanja uputnica.

(7) Uredi mogu u jednom mjesecu izdati samo onoliko uputnica za korištenje sekundarne pravne pomoći čija vrijednost ne prelazi iznos od 90% osiguranih sredstava u tekućem mjesecu. Podnositeljima zahtjeva koji ostvaruju pravo na pravnu pomoć, a kojima uputnica

nije mogla biti izdana u tekućem mjesecu, uputnica će biti izdana u sljedećem mjesecu, s tim da imaju prednost kod dobivanja uputnica pred kasnije zaprimljenim zahtjevima.

(8) U okviru mjesečno osiguranih sredstava za sekundarnu pravnu pomoć, 10% sredstava osigurava se za izdavanje uputnica u hitnim slučajevima. Hitnim slučajem smatra se zahtjev u postupku u kojem bi stranka izgubila neko pravo protekom roka do kojeg bi mogla ostvariti pravo na pravnu pomoć.

(9) Neutrošena sredstva za hitne slučajeve u prethodnom mjesecu prenose se u redovita sredstva za pravnu pomoć u tekućem mjesecu.

(10) O sredstvima odobrenima za projekt pružanja pravne pomoći udruga i pravna klinika moraju najkasnije do 15. siječnja svake godine podnijeti izvješće uz koje se obvezno prilaže propisana dokumentacija o utrošku sredstava.

(11) Neutrošena sredstva odobrena iz državnog proračuna za pružanje pravne pomoći vraćaju se u državni proračun.

Članak 55.

(1) Odvjetnik je dužan vratiti uredu popunjenu uputnicu nakon pružene pravne pomoći.

(2) Uputnica koja se vraća uredu predaje se zajedno s originalima računa za nastale troškove.

(3) Ako uputnica ne bude vraćena u roku od 15 dana od izvršenja zadnje pravne radnje za koju je uputnica izdana, smatrat će se da pravna pomoć nije pružena.

(4) Ako je naknada za pravnu pomoć utvrđena u odnosu na pojedinu vrstu postupka, a postupak traje više od jedne kalendarske godine, na kraju svake kalendarske godine može se naplatiti jedna četvrtina propisanog iznosa naknade. Odvjetnik će dostaviti obračunatu uputnicu uredu koji mu je dužan u roku od 15 dana dostaviti novu uputnicu za preostali dio postupka.

(5) Neutrošena sredstva odobrena za pravnu pomoć vraćaju se u državni proračun.

Članak 56.

Ured će na temelju priloženih računa o troškovima za izvršene pravne radnje izvršiti ovjeru ukupnih troškova pravne pomoći prema izdanoj uputnici.

Članak 57.

(1) Ovlaštena udruga dužna je kvartalno dostaviti uredu popis predanih uputnica i izvješće o pruženoj pravnoj pomoći. Na temelju izvješća ured zaključuje uputnice i o tome izvješćuje ministarstvo nadležno za poslove pravosuđa.

(2) Visoka učilišta o radu pravnih klinika podnose samo godišnje izvješće o pruženoj pravnoj pomoći na temelju projekta, uz kojeg prilažu uputnice prema kojima je pružena pravna pomoć, kao i popis uputnica prema kojima je pravna pomoć u tijeku na dan 31. prosinca one godine za koju se izvješće podnosi.

(3) U okviru sredstava koja su ovlaštenoj udruzi ili visokom učilištu za rad pravne klinike dodijeljena na temelju projekta, ovlaštena udruga i pravna klinika pružaju pravnu pomoć na temelju uputnice kojom je korisniku odobreno korištenje pravne pomoći, te utvrđena vrsta i opseg pravne pomoći.

(4) Ovlaštena udruga i visoko učilište za rad pravne klinike ne obračunavaju uputnicu već uputnica služi kao financijska dokumentacija koja se prilaže uz izvješće o provedbi projekta.

(5) U slučaju kad je pravna pomoć ostvarena sukladno odredbi članka 15. stavka 2. ovoga Zakona ovlašteni pružatelji primarne pravne pomoći sastavljaju i dostavljaju posebno izvješće o pruženoj pravnoj pomoći koje sadrži podatke i potvrde sukladno članku 16. stavku 4. i 5.

ovoga Zakona.

(6) Ministar nadležan za poslove pravosuđa pravilnikom će propisati oblik posebnog izvješća iz stavka 5. ovoga članka.

Članak 58.

(1) Sredstva za pružanje pravne pomoći ovlaštenim udrugama i visokim učilištima za rad pravnih klinika osiguravaju se na temelju projekta.

(2) Projekt mora sadržavati dokumentirane podatke o broju slučajeva pružene pravne pomoći iz prethodne godine, ako je udruga pružala pravnu pomoć u toj godini, određenje o pravnom području i vrsti postupaka za koje će se pružati pravna pomoć, određenje o području na kojem će djelovati, uz navođenje jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave u kojem udruga namjerava pružiti pravnu pomoć, kao i podatke o broju kvalificiranih osoba za pružanje pravne pomoći i njihovom rasporedu na području djelovanja.

(3) Natječaj za prihvaćanje projekta raspisuje do kraja siječnja tekuće godine ministar nadležan za poslove pravosuđa, u okviru sredstava koja se za tu namjenu osiguravaju u državnom proračunu.

(4) Poblize kriterije za vrednovanje projekta i sadržaj dokumentacije, koja se uz projekt prilaže, propisat će pravilnikom ministar nadležan za poslove pravosuđa.

Članak 59.

O sredstvima odobrenima za projekt pružanja pravne pomoći ovlaštena udruga i pravna klinika moraju najkasnije do 15. siječnja svake godine podnijeti izvješće uz koje se obvezno prilaže uputnica i prateća dokumentacija propisana ovim Zakonom za obračun uputnica.

Članak 60.

(1) Iznosi naknade za pružanje primarne i sekundarne pravne pomoći određuju se za pojedine oblike pravne pomoći iz članka 4. stavka 2. i 3. ovoga Zakona i na jednak se način primjenjuju na sve pružatelje pravne pomoći.

(2) Vrijednost iznosa naknade određuje se uredbom Vlade Republike Hrvatske na prijedlog ministarstva nadležnog za poslove pravosuđa u okviru sredstava osiguranih u državnom proračunu.

(3) Uredba iz stavka 1. ovoga članka donosi se najkasnije u roku od mjesec dana od dana stupanja na snagu zakona o izvršenju državnog proračuna za pojedinu proračunsku godinu.

IX. NADZOR

1. Upravni nadzor

Članak 61.

(1) Upravni nadzor nad provedbom ovoga Zakona obavlja ministarstvo nadležno za poslove pravosuđa.

(2) U obavljanju upravnog nadzora ministarstvo nadležno za poslove pravosuđa posebno nadzire postupanje ureda u odobravanju pravne pomoći.

2. Stručni nadzor

Članak 62.

(1) Nadzor nad savjesnim i stručnim pružanjem pravne pomoći obavlja po službenoj dužnosti tijelo pred kojim se vodi postupak u kojem stranka ostvaruje pravo na pravnu pomoć.

(2) Iznimno od stavka 1. ovoga članka nadzor nad radom udruga obavlja neposredno i ministarstvo nadležno za poslove pravosuđa koje će najmanje jednom u dvije godine izvršiti nadzor nad pružanjem pravne pomoći od strane udruga.

(3) Kad tijelo pred kojim se vodi postupak utvrdi da je pravna pomoć pružena nesavjesno ili nestručno, sastavit će o tome bilješku u spisu i upozorit će na tu okolnost pružatelja pravne pomoći, korisnika pravne pomoći, tijelo koje je izdalo uputnicu i ministarstvo nadležno za poslove pravosuđa.

Članak 63.

(1) Korisnik pravne pomoći koji je upozoren na nestručno ili nesavjesno pružanje pravne pomoći ima pravo povući uputnicu i odabrati drugog pružatelja pravne pomoći. Pružatelj pravne pomoći ima pravo obračunati troškove do povlačenja uputnice osim za pravnu radnju koja je neposredno prethodila povlačenju uputnice.

(2) Korisnik pravne pomoći dužan je obavijestiti ured o promjeni pružatelja pravne pomoći ili, ako odustane od pravne pomoći, vratiti uputnicu prema odredbama ovoga Zakona.

Članak 64.

(1) Kad je pravnu pomoć pružao odvjetnik, ministarstvo nadležno za poslove pravosuđa će o nestručnom ili nesavjesnom pružanju pravne pomoći obavijestiti Hrvatsku odvjetničku komoru.

(2) Kad je pravnu pomoć pružala ovlaštena udruga, ministarstvo nadležno za poslove pravosuđa će preispitati ovlast za pružanje pravne pomoći i o tome unijeti zabilješku u registar. U slučaju višekratnog ponavljanja slučajeva nesavjesnog ili nestručnog pružanja pravne pomoći od strane udruga, donijet će se rješenje o zabrani pružanja pravne pomoći i brisanju iz registra udruga koje pružaju pravnu pomoć.

(3) Kad je pravnu pomoć pružala pravna klinika, o nesavjesnoj i nestručno pruženoj pravnoj pomoći ministarstvo nadležno za poslove pravosuđa obavijestit će visoko učilište koje izvodi sveučilišni studij u znanstvenom području prava.

X. PROVEDBA ZAKONA

1. Praćenje provedbe Zakona i izvješćivanje

Članak 65.

Provedbu ovoga Zakona prati ministarstvo nadležno za poslove pravosuđa.

Članak 66.

Pružatelji pravne pomoći dužni su svake godine, najkasnije do 15. siječnja podnijeti uredu izvješće o broju i vrsti predmeta u kojima je pružena pravna pomoć u prethodnoj godini, trajanju pojedinih postupaka, te o broju predmeta u tijeku.

Članak 67.

Uredi su dužni najkasnije do 31. siječnja svake godine dostaviti ministarstvu nadležnom za poslove pravosuđa:

- izvješće o broju predmeta u kojima je zatraženo odobravanje pravne pomoći,
- broj odobrenih zahtjeva,
- izvješće o izdanim uputnicama, obračunatim i isplaćenim sredstvima za pravnu pomoć na području svoje teritorijalne nadležnosti za prethodnu godinu.

Članak 68.

Ministarstvo nadležno za poslove pravosuđa podnijet će svake godine najkasnije do 1. ožujka Vladi Republike Hrvatske izvješće o ostvarivanju prava na pravnu pomoć i utrošenim sredstvima u prethodnoj godini.

Članak 69.

Vlada Republike Hrvatske svake će godine najkasnije do 30. travnja podnijeti Hrvatskom saboru izvješće o ostvarivanju prava na pravnu pomoć.

2. Povjerenstvo za pravnu pomoć

Članak 70.

Radi praćenja sustava pravne pomoći osniva se Povjerenstvo za pravnu pomoć (u daljnjem tekstu: Povjerenstvo) kao savjetodavno tijelo ministarstva nadležnog za poslove pravosuđa.

Članak 71.

Povjerenstvo prati i analizira stanje u odobravanju i korištenju pravne pomoći, prema odredbama ovoga Zakona, razmatra prijedlog godišnjeg izvješća ministarstva nadležnog za poslove pravosuđa, daje mišljenje na projekte te ministru nadležnom za poslove pravosuđa daje prijedloge i mišljenje za unapređivanje sustava pravne pomoći.

Članak 72.

(1) Povjerenstvo ima sedam članova koje čine: po jedan predstavnik ministarstva nadležnog za poslove pravosuđa, ministarstva financija, središnjeg tijela državne uprave nadležnog za sustav državne uprave te jedan predstavnik pravnih fakulteta u Zagrebu, Osijeku, Rijeci i Splitu, Hrvatske odvjetničke komore, ovlaštenih udruga, sindikata upisanih u registar pružatelja pravne pomoći.

(2) Odluku o imenovanju članova Povjerenstva donosi ministar nadležan za poslove pravosuđa na prijedlog tijela i pravnih osoba iz stavka 1. ovoga članka.

(3) Mandat Povjerenstva traje dvije godine. Povjerenstvo može započeti s radom kada su imenovani svi članovi Povjerenstva.

(4) Povjerenstvom predsjedava član Povjerenstva imenovan kao predstavnik ministarstva nadležnog za poslove pravosuđa.

(5) Stručne poslove za pripremu rada Povjerenstva obavlja ministarstvo nadležno za poslove pravosuđa.

Članak 73.

Ministar nadležan za poslove pravosuđa uputit će poziv tijelima i pravnim osobama iz članka 72. stavka 1. ovoga Zakona za predlaganje članova Povjerenstva najkasnije u roku od 12 mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

XI. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 74.

(1) Vlada Republike Hrvatske u roku od tri mjeseca od dana stupanja na snagu ovoga Zakona uskladit će unutarnje ustrojstvo ministarstva nadležnog za poslove pravosuđa i ureda.

(2) Grad Zagreb uskladit će ustrojstvo gradskih ureda s odredbama ovoga Zakona u roku od tri mjeseca od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Članak 75.

Ministar nadležan za poslove pravosuđa donijet će provedbene propise u roku od 3 mjeseca od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Članak 76.

(1) Vlada Republike Hrvatske će do 31. prosinca 2008. donijeti uredbu iz članka 60. stavka 2. ovoga Zakona.

(2) Iznimno od odredbe članka 54. stavka 2. ovoga Zakona za vrijeme od 1. travnja 2009. do 31. prosinca 2009. neće se izvršiti isplate prema obračunatim uputnicama, već će se sredstva za pravnu pomoć isplatiti odvjetnicima u prosincu 2009. godine, u razmjernom dijelu u odnosu na broj obračunatih uputnica.

Članak 77.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u »Narodnim novinama«, osim odredbi članaka 15. i 16. ovoga Zakona koje stupaju na snagu 1. veljače 2009., te odredbi članaka 45. do 52. ovoga Zakona koje stupaju na snagu na dan prijema Republike Hrvatske u članstvo Europske unije.

Klasa: 701-01/08-01/01
Zagreb, 16. svibnja 2008.

HRVATSKI SABOR
Predsjednik
Hrvatskoga sabora
Luka Bebić, v. r.